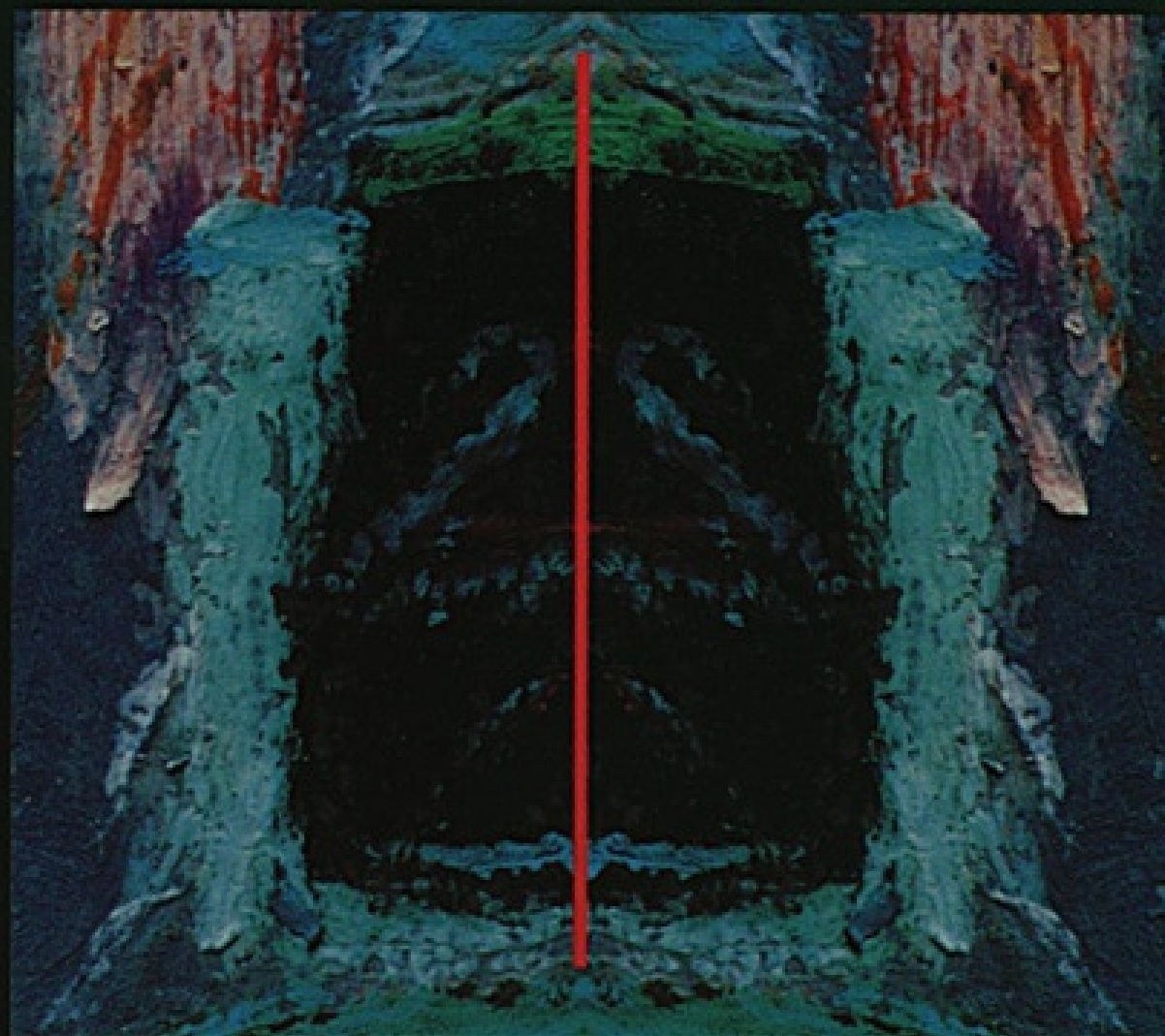

KERYKS

MIĘDZYNARODOWY PRZEGLĄD KATECHETYCZNO-PEDAGOGICZNO-RELIGIJNY
INTERNATIONALE RELIGIONSPÄDAGOGISCH-KATECHETISCHE RUNDSCHAU
III 2004 2

Pedagogika religii / Religionspädagogik

Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
Wydział Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
Wydział Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Institut für Katholische Theologie der Hochschule Vechta – Lehrstuhl für Praktische Theologie:
Religionspädagogik und Pastoraltheologie

Dydaktyka korelacyjna. Przyczynki do nowego jej określenia

Korrelationsdidaktik. Beiträge zu ihrer Neubestimmung

Dydaktyka korelacyjna ma za sobą już do-
ci lat i – wbrew wszystkim kry-
m – podobno nie sposób jej nie
spektrum pedagogiczno religij-
dydaktycznych. W swej istocie
alanie, które można zaliczyć do
n pedagogiki religii: organiczne
a bieżących doświadczeń wiary
z przekazanymi doświadczenia-
giej. Tym samym wyraża ona za-
– choć nie zawsze *explicite* sfor-
st tak stare, jak chrześcijańskie
igijne w ogóle. Przecież zawsze
o życie prowadzone w sposób
a orędzia biblijnego i tym samym
ie do spotkania przeszłości z te-
czyli z jednej strony przekazanej,
ącej praktyki wiary bądź refleksji
ontekście obejmującej wszystko
nia oraz – przyporządkowanej tej
elnej wspólnoty wiary. Chrześci-
wanie religijne zawsze było wy-
cechach dydaktyki korelacyjnej,
ie stanowiła w nim wyraźnego
leksji, a tym bardziej kompetent-
owy w tym jest fakt, że tradycja
zostają ze sobą *explicite* połączo-
dzieje się to w różny, za każdym
sób, właściwie należałoby mówić
orelacyjnej tylko w liczbie mno-
le konkretnych postaci dydaktyki
e jest jej przedstawicieli.
nice istnieją w dziedzinie określa-
iędzy aktualnymi a przekazanymi
mi wiary na korzyść tych, które
ndycji. W praktyce oznacza to w

Gute dreißig Jahre ist die Korrelationsdidak-
tik alt und – allen kritischen Anfragen zum Trotz
– scheinbar nicht mehr aus dem Spektrum reli-
gionspädagogischer Didaktikkonzeptionen weg-
zudenken. Im Kern beschreibt sie ein Unterfangen,
das zu den zentralen Aufgaben der Religions-
pädagogik gezählt werden kann: das organische
Ineinanderfügen aktueller Glaubenserfahrungen
auf der einen und tradierter Glaubenserfahrungen
auf der anderen Seite. Sie steht damit für ein
Bemühen, das unausgesprochen so alt ist wie die
christlich religiöse Erziehung überhaupt. Immer
schon ging es darin um ein vor dem Hintergrund
der biblischen Botschaft verantwortetes Leben
und damit die Zusammenführung von Vergangen-
heit und Gegenwart, von einerseits überlieferter
und andererseits gegenwärtiger Glaubenspraxis
bzw. Glaubensreflexion im Kontext einer alles
umfassenden Heilsgeschichte und der sich dieser
zuordnenden kirchlichen Glaubensgemeinschaft.
Christlich religiöse Erziehung ist immer schon
eine korrelationsdidaktische gewesen, auch wenn
in ihr dieses nicht ausdrücklich reflektiert, ge-
schweige kompetent praktiziert wurde. Neu ist an
ihr, dass Tradition und Aktualität explizit miteinan-
der verschränkt werden. Und da dies in je unter-
schiedlicher Weise geschieht, darf man eigentlich
nur im Plural von der Korrelationsdidaktik spre-
chen. Es gibt so viele Ausprägungen der Korre-
lationsdidaktik wie es Vertreterinnen und Vertre-
ter dieser Didaktik gibt.

Die Hauptunterschiede sind im Bereich der
Verhältnisbestimmung von aktueller und tradier-
ter Glaubenserfahrungen zu sehen: die Einstel-
lungen reichen von einer klaren Hierarchie zu-
gunsten tradierter Glaubenserfahrungen bis hin

w pierwszym wypadku, że przekazowi biblijnemu przypisuje się większy autorytet niż bieżącej rzeczywistości wiary, a w drugim, że obie uchodzą za równoważne i jako takie mogą wchodzić we wzajemną krytyczną wymianę między sobą. Konkretnie problemy wynikają zazwyczaj z tego, że w praktyce często nie udaje się doprowadzić do wzajemnie się wyjaśniającego i zgłębiającego dialogu organicznego pomiędzy doświadczeniami przeszłości i teraźniejszości. Często brakuje albo kompetencji w dziedzinie hermeneutyki biblijnej albo/i kompetencji interpretacji pedagogiczno-religijnej.

Tym niemniej dydaktyka korelacyjna ciągle na nowo wzywa do krytycznej refleksji i zachęca do twórczej jej kontynuacji. Młode pokolenie naukowców uprawiające pedagogikę religii prowadzi dzisiaj dyskusję z dydaktyką korelacyjną i stawia nowe akcenty w refleksji pedagogiczno-religijnej. Zawdzięczamy im również, że dydaktyka korelacyjna stanowiła główny temat jednego z ostatnich sympozjów dydaktycznych. Przedstawione i dyskutowane tam wypowiedzi na temat dydaktyki korelacyjnej chcemy tutaj udokumentować. Pokazują one dynamiczny i złożony charakter tej dydaktyki oraz wskazują kierunki ich twórczej kontynuacji.

zu einer egalitären Bedeutung von überlieferten und gegenwärtigen Glaubenserfahrungen. In der Praxis bedeutet dies im ersten Fall, dass biblischer Überlieferung eine höhere Autorität beigemessen wird als aktueller Glaubenswirklichkeit, im zweiten Fall, dass beide als gleichwertig gelten und als solche in einen kritischen Austausch miteinander gebracht werden. Konkrete Probleme resultieren in der Regel daraus, dass es in der Praxis häufig nicht gelingt, vergangene Erfahrungen und gegenwärtige organisch in ein sich gegenseitig erhellendes und erschließendes Gespräch zu bringen. Häufig fehlt es entweder an bibelhermeneutischen Kompetenzen und/oder religionspädagogischen Deutungskompetenzen.

Ungeachtet dessen fordert die Korrelationsdidaktik immer wieder neu zu kritischen Reflexionen heraus und lädt zu Fortschreibungen ein. Es sind die neuen, die heranwachsenden Generationen in der Religionspädagogik, die heute die Auseinandersetzung mit der Korrelationsdidaktik betreiben und dabei neue Akzente setzen. Ihnen verdankt sich auch die Thematisierung der Korrelationsdidaktik auf einem zurückliegenden Didaktik-Symposium der „Arbeitsgemeinschaft Katholischer Religionspädagogik und Katechetik“. Die dort zur Diskussion gestellten Statements zur Korrelationsdidaktik sind im Folgenden dokumentiert. Sie demonstrieren Dynamik und Komplexität dieser Didaktik und zeigen, in welche Richtungen sie weitergedacht werden kann.